

NHÀ SÁCH WEUPBOOK

**TÀI LIỆU TẶNG KÈM CAO THỦ ĐỀ
TOÁN – VĂN – ANH LUYỆN THI VÀO 10
ĐỀ MẪU NHƯ THI THẬT!**

MÔN: NGỮ VĂN

ĐỀ THI TUYỂN SINH VÀO LỚP 10 – NGHỆ AN (ĐỀ 1)

MÔN NGỮ VĂN

Thời gian: 120 phút

I. PHẦN ĐỌC HIỂU (4,0 điểm)

Đọc văn bản sau:

Cái quý giá nhất trên đời mà mỗi người có thể góp phần mang lại cho chính mình và cho người khác đó là “năng lực tạo ra hạnh phúc”, bao gồm năng lực làm người, năng lực làm việc và năng lực làm dân.

Năng lực làm người là có cái đầu phân biệt được thiện – ác, chân – giả, chính – tà, đúng – sai... biết được mình là ai, biết sống vì cái gì, có trái tim chan chứa tình yêu thương và giàu lòng trắc ẩn. Năng lực làm việc là khả năng giải quyết được những vấn đề của cuộc sống, của công việc, của chuyên môn, và thậm chí là của xã hội. Năng lực làm dân là biết được làm chủ đất nước là làm cái gì và có khả năng để làm được những điều đó. Khi con người có được những năng lực đặc biệt này thì sẽ thực hiện được những điều mình muốn. Khi đó, mỗi người sẽ trở thành một “tế bào hạnh phúc”, một “nhà máy hạnh phúc” và sẽ ngày ngày “sản xuất hạnh phúc” cho mình và cho mọi người.

Hạnh phúc là một quyền mà bất cứ ai đều được hưởng. Nó không phân biệt với bất kì ai. Bạn chưa được hạnh phúc chẳng qua là do bạn không làm gì để có được nó mà thôi. Hạnh phúc là đơn sơ nhưng nó cũng không đến với những ai không xứng đáng. Xã hội mở ngày nay làm cho không có ai là “nhỏ bé” trên cuộc đời này, trừ khi tự mình muốn “nhỏ bé”. Ai cũng có thể trở thành những “con người lớn” bằng hai cách, làm được những việc lớn hoặc làm những việc nhỏ với một tình yêu cực lớn. Và khi biết chọn cho mình một lẽ sống phù hợp rồi sống hết mình và cháy hết mình với nó, mỗi người sẽ có được một hạnh phúc trọn vẹn. Khi đó, ta không chỉ có những khoảnh khắc hạnh phúc, mà còn có cả một cuộc đời hạnh phúc. Khi đó, tôi hạnh phúc, bạn hạnh phúc và chúng ta hạnh phúc. Đó cũng là lúc ta thực sự “chạm” vào hạnh phúc!

(Để chạm vào hạnh phúc – Giản Tư Trung,

Thời báo Kinh tế Sài Gòn Online, 21 – 9 – 2016)

Thực hiện những yêu cầu sau:

Câu 1. (0,5 điểm) Xác định phong cách ngôn ngữ của văn bản.

Câu 2. (0,5 điểm) Nêu nội dung chính của văn bản.

Câu 3. (1,0 điểm) Trong văn bản có nhiều cụm từ in đậm được để trong ngoặc kép, hãy nêu công dụng của việc sử dụng dấu ngoặc kép trong những trường hợp trên. Từ đó, hãy giải thích nghĩa hàm ý của 02 cụm từ “nhỏ bé” và “con người lớn”.

Câu 4. (1,0 điểm) Dựa vào đoạn trích, vì sao tác giả khẳng định: “Bạn chưa được hạnh phúc chẳng qua là do bạn không làm gì để có được nó mà thôi”?

Câu 5. (1,0 điểm) Theo quan điểm riêng của mình, anh (chị) chọn cách “chậm” vào hạnh phúc bằng việc làm những việc lớn hay làm những việc nhỏ với một tình yêu cực lớn. Vì sao? (Nêu ít nhất 02 lí do trong khoảng 6 – 8 dòng).

II. PHẦN VIẾT (6,0 điểm)

Câu 1. (2,0 điểm)

Hãy viết một đoạn văn (khoảng 200 chữ) trình bày suy nghĩ của anh (chị) về ý kiến: *Hạnh phúc chỉ đến với những ai biết cảm nhận và chấp nhận chứ không đến với những kẻ truy lùng hạnh phúc.*

Câu 2. (4,0 điểm)

Mọi thứ trên đời dù tốt đẹp đến đâu chẳng nữa cũng có lúc xấu đi; đó thực sự là quy luật của cuộc sống. Dù bạn là ai, dù ngày hôm nay bạn đạt được những thành công rực rỡ như thế nào chẳng nữa thì bạn vẫn là một con người đi tìm sự hoàn thiện cho chính mình qua những lần vấp ngã. Bạn đừng quá thất vọng hay chán nản khi nhìn vào những thất bại của mình, hãy xem những sai lầm là những trải nghiệm thực tế nhất để đánh giá, học hỏi và rèn luyện bản thân. Bạn đã làm sai điều gì? Điều gì cần phải được thay đổi để có thể thành công vào lần sau? Và bạn cũng thử nghĩ xem, nếu không bao giờ gặp phải những vấn đề rắc rối, những vấp vấp ban đầu thì làm sao bạn đánh giá được sự tiến bộ của chính mình? Tất cả mọi người đều rèn luyện bản thân mình bằng cách ấy. Những anh hùng vĩ đại nhất đều đã trưởng thành từ những thất bại và thất vọng. Thất bại thực sự là nguồn sức mạnh ẩn sau tất cả những kinh nghiệm cá nhân.

Hãy tiến bước và hòa nhập vào cuộc sống. Đừng cố gắng kiểm soát mọi thứ trong tầm tay để rồi cảm thấy lo lắng khi gặp những trở ngại. Nếu có gặp phải thất bại trên đường đời thì hãy chấp nhận để vượt qua chúng, bạn sẽ cảm thấy mình ngày một mạnh mẽ và trở nên tốt đẹp hơn. Hãy dám đương đầu với nỗi thất vọng và những thất bại, coi chúng như những cột mốc chỉ đường trên hành trình của đời bạn, đừng từ chối nó nếu bạn không muốn giữ mãi những yếu kém không thể nào vượt qua được.

(“Khám phá sức mạnh bản thân”, Gillian Stokes, Bảo Trâm biên dịch, tr.130-131, NXB Tổng hợp TPHCM, 2016)

Bằng góc nhìn của tuổi trẻ, em hãy viết văn bản nghị luận trình bày suy nghĩ của em về cách giải quyết một vấn đề trong cuộc sống của các bạn trẻ hiện nay.

----- **HẾT** -----

ĐÁP ÁN ĐỀ NGHỆ AN (1)

I. PHẦN ĐỌC HIỂU (4,0 điểm)

Câu 1.

- Phong cách ngôn ngữ của văn bản là phong cách ngôn ngữ báo chí.

Câu 2. Nội dung chính của văn bản trên:

- Con người có năng lực tạo ra hạnh phúc, bao gồm: năng lực làm người, làm việc, làm dân.
- Để chạm đến hạnh phúc con người phải trở thành “con người lớn” bằng hai cách: làm việc lớn hoặc làm việc nhỏ với tình yêu lớn.
- Con người tự tạo ra hạnh phúc bằng những việc làm đúng đắn, phù hợp với yêu cầu của xã hội dù đó là việc lớn hay nhỏ.

Câu 3.

- Công dụng của việc sử dụng dấu ngoặc kép: làm nổi bật, nhấn mạnh đến một ý nghĩa, một cách hiểu khác có hàm ý.
- Nghĩa hàm ý của hai cụm từ “*nhỏ bé*”: tầm thường, thua kém, tẻ nhạt... và “*con người lớn*”: tự do thể hiện mình, khẳng định giá trị bản thân, thực hiện những ước mơ, sống cao đẹp, có ích, có ý nghĩa...

Câu 4.

Dựa vào đoạn trích, vì sao tác giả khẳng định: “**Bạn chưa được hạnh phúc chẳng qua là do bạn không làm gì để có được nó mà thôi**”?

Gợi ý:

- Hạnh phúc không “tự đến” → cần **nỗ lực, chủ động** vun đắp.
- Nếu ai đó thụ động, không hành động, không thực hiện lẽ sống / trách nhiệm thì khó chạm đến hạnh phúc.
- Tác giả nhấn mạnh: hạnh phúc là **quyền** bình đẳng của mọi người, nhưng phải **xứng đáng**, phải “làm việc”, “rèn luyện”, “sống hết mình” thì mới đạt được.

Câu 5.

Nêu ít nhất 02 lí do thuyết phục để khẳng định lối sống mình chọn theo quan điểm riêng của bản thân.

- *Làm những việc lớn* gắn với ước mơ, lí tưởng hào hùng, lối sống năng động, nhiệt huyết, tràn đầy khát vọng. Nếu chọn việc lớn: chứng tỏ hoài bão, dám dấn thân; tạo ảnh hưởng lớn, mang lại giá trị rộng rãi.
- *Còn tìm những việc nhỏ với một tình yêu cực lớn* lại chú trọng đến niềm đam mê, cội nguồn của sáng tạo. Nếu chọn việc nhỏ nhưng tình yêu lớn: quan điểm “một việc nhỏ làm bằng cả trái tim cũng đủ ý nghĩa”; hạnh phúc xuất phát từ những điều giản dị, gần gũi, phù hợp với khả năng...

II. PHẦN VIẾT (6,0 điểm)

Câu 1. (2,0 điểm)

HS tham khảo nội dung dưới đây để viết đoạn văn:

1. Giải thích

- *Hạnh phúc* là cảm giác vui sướng, mãn nguyện khi ta đạt được những mong ước tốt đẹp, lành mạnh của chính mình. Ta chỉ có thể đạt được “hạnh phúc” khi ta biết “cảm nhận” mà thôi, nghĩa là phải biết lắng nghe, đón nhận vẻ đẹp của cuộc sống. Điều này đòi hỏi ta phải có một trái tim thật tinh tế và nhạy cảm.
- *Chấp nhận* là thái độ thỏa mãn, nâng niu, trân trọng và vui vẻ với những gì mình đang có.
- *Những kẻ truy lùng* đó là những kẻ khao khát có được hạnh phúc đến điên đảo, sẵn sàng dùng mọi thủ đoạn, mảnh khốc để đạt được tham vọng.

Câu nói trên thực sự đã chỉ ra cho chúng ta một phương thức, một con đường tìm đến với niềm vui trong cuộc sống: hạnh phúc luôn luôn tồn tại và chờ đợi những ai biết trân trọng giá trị mình đang có, tham vọng quá đáng không bao giờ mang lại hạnh phúc thực sự.

2. Chứng minh và bàn luận

- Câu nói trên có lẽ chính là kim chỉ nam cho những ai đang loay hoay trên con đường kiếm tìm “hạnh phúc” và có giá trị thức tỉnh những ai đang “than thân trách phận”.
- “Hạnh phúc” chỉ đến với những ai biết “cảm nhận và chấp nhận” mà thôi. Thượng Đế ban tặng hạnh phúc cho trước hết là cho những ai biết cảm nhận. Vì họ chính là người có trái tim nhạy cảm, biết lắng nghe, yêu thương, chia sẻ và biết đón nhận vẻ đẹp của cuộc đời. Nhờ đó mà tâm hồn họ luôn luôn rộng mở, nhẹ nhàng, thanh thản, thỏa mãn và vô cùng phong phú.

- “Chấp nhận” là những người biết cảm nhận là những người có trái tim thì những ai biết chấp nhận là những người có một khối óc, một trí tuệ mẫn tiệp, nhìn sâu và xa hơn người khác. Không phải ai cũng nhận ra được giá trị của những gì mình đang có và không phải ai cũng hiểu được thế nào là cuộc sống đích thực, cuộc sống thì phải có cả chông gai lẫn đỉnh vinh quang, cả những gam màu xám bên cạnh những vì sao lấp lánh.
- Còn với những “kẻ truy lùng hạnh phúc” khắp nơi, hạnh phúc sẽ luôn luôn trốn chạy. Trên thực tế, những kẻ truy lùng hạnh phúc khắp nơi không hề có khái niệm đúng về hạnh phúc, thứ mà họ có, chỉ có hai từ “tham vọng”: là giàu sang, là vật chất hay thứ gì đó lớn lao lắm. Đã không hiểu thế nào là hạnh phúc, liệu có khi nào ta đã may mắn, ở trong hoàn cảnh tốt đẹp hơn kẻ khác mà nhận ra đó là hạnh phúc và rồi hài lòng, mãn nguyện đâu? Hơn nữa, đã là một kẻ đầy tham vọng, thì không dễ gì hài lòng với những gì mình đạt được. Thứ mà họ nhận được chỉ là nỗi đau khổ, hậm hực vì không thỏa mãn; họ quá bận bịu, quay cuồng để nghĩ xem làm cách nào đạt được tham vọng, thậm chí là dùng mọi thủ đoạn sai trái. Vậy thì còn thời gian nào dành cho những khoảnh khắc lắng lòng mình lại mà cảm nhận, mà hưởng thụ chính đáng? Và liệu, đó có phải là hạnh phúc mà họ đang ráo riết “truy lùng”? Đáng thương thay những kẻ luôn “than thân trách phận” hay “ôn nghèo kẻ khổ”, cả một đời luôn thấy mình bất hạnh và cuộc đời bất công với mình.
- Đáng phê phán thay những kẻ tham ô công quỹ, làm “hạnh phúc” cho bản thân dựa trên sự hao hụt, suy yếu dân của đất nước. Cũng thật đáng tiếc cho những ai không biết nâng niu quý trọng những gì mình đang có, để rồi khi vĩnh viễn mất đi một thứ mới biết rằng mình đã từng có nó...
- Tuy nhiên, “cảm nhận” và “chấp nhận” không có nghĩa là ta cho phép mình tự mãn, thỏa hiệp, mặc cho số phận an bài. “Cảm nhận và chấp nhận” thôi, chưa đủ, chúng ta còn phải hành động, cố gắng, nỗ lực không ngừng thì mới có được “hạnh phúc” đích thực bởi trên đời này, không có thành quả nào tự nhiên mà có cả.

3. Bài học nhận thức và hành động

- Cần nhận thức sâu sắc về cách để dựng xây hạnh phúc cho chính mình, “hạnh phúc” là những gì đơn giản, gần gũi nhất quanh ta, hãy mở lòng và đón nhận cuộc sống này.
- Đồng thời, ta cũng không quên hành động, nỗ lực không ngừng để “hạnh phúc” với ta càng thêm ý nghĩa.
- Hãy đặt ra các dự định cụ thể, liên tục nâng các mục tiêu của mình lên để cầu tiến chứ không cầu toàn, khát vọng chứ không tham vọng.

Câu 2 (4,0 điểm)

1. Mở bài

- **Giới thiệu vấn đề:**

- Cuộc sống luôn biến động; không ai tránh khỏi thất bại, khó khăn.
- Dẫn dắt từ ý kiến sách “Khám phá sức mạnh bản thân”: mọi người đều “đi tìm sự hoàn thiện” qua những lần vấp ngã.
- Xác định phạm vi: Bằng góc nhìn tuổi trẻ, ta bàn về cách giải quyết một vấn đề cụ thể mà thanh thiếu niên hay gặp phải (ví dụ: áp lực học tập, khủng hoảng tinh thần, thất bại trong việc thi cử, v.v.).

2. Thân bài

a) Giải thích chung về ý nghĩa của thất bại, vấp ngã

- Thất bại: Là khi ta không đạt được kết quả mong đợi. Vấp ngã có thể là sai lầm, mất mát, tổn thương...
- Quan điểm: Thất bại không phải dấu chấm hết mà là “bước đệm”, “cột mốc chỉ đường” cho thành công.
- Các dẫn chứng từ thực tế (người nổi tiếng, nhà khoa học, vận động viên...) từng trải qua nhiều thất bại trước khi thành công.

b) Xác định vấn đề cụ thể trong đời sống bạn trẻ

Tùy học sinh lựa chọn một “vấn đề” có tính thời sự, phổ biến, ví dụ:

- Áp lực học tập / thi cử
 - Thực trạng: Nhiều học sinh dồn hết kỳ vọng vào kết quả, khi điểm số không như mong muốn → suy sụp, tự ti, thậm chí trầm cảm.
 - Nguyên nhân: Kỳ vọng từ gia đình, so sánh trong môi trường, bản thân chưa có kỹ năng tự học, chưa biết cân bằng.
 - Hậu quả: Mất niềm tin, rối loạn tâm lý, có thể dẫn đến hành vi tiêu cực.
- Khởi nghiệp, kinh doanh nhỏ ở tuổi trẻ
 - Nhiều bạn trẻ háo hức, đam mê, song thiếu kinh nghiệm, thất bại => khủng hoảng tài chính, mất niềm tin.
 - Hoặc kinh doanh online, vướng lừa đảo, nợ nần.
- Khủng hoảng định hướng bản thân (chọn trường, chọn nghề...)
 - Lúng túng, không biết theo đuổi đam mê hay nghe lời cha mẹ, xã hội?
 - Nếu chọn sai => cảm giác vỡ mộng, chán nản.

c) Phân tích nguyên nhân và hậu quả

- Nguyên nhân chủ yếu:
 - Thiếu kỹ năng, kiến thức, kinh nghiệm.

- Tâm lý e ngại, sợ thất bại, không được chuẩn bị sẵn tinh thần.
- Môi trường cạnh tranh cao, gia đình / xã hội đặt nhiều kỳ vọng.
- Hậu quả:
 - Tình trạng stress, tự ti, bỏ lỡ cơ hội, rơi vào khủng hoảng dài.
 - Nếu không kịp “bước qua”, bạn trẻ dễ trở nên lạc lõng, tự cô lập, hoặc tiêu cực hơn (bỏ học, sa ngã...).

d) Đề xuất cách giải quyết / giải pháp

- Thay đổi nhận thức:
 - Thất bại là một phần tự nhiên của cuộc sống; ai cũng có thể mắc sai lầm.
 - Xem sai lầm như “bài học quý báu” để tiến bộ.
- Hành động cụ thể:
 - Phân tích nguyên nhân sai lầm, rút kinh nghiệm để không lặp lại.
 - Tự trau dồi kiến thức, kỹ năng, đặt mục tiêu khả thi.
 - Chia sẻ với bạn bè, người thân, chuyên gia tâm lý khi gặp bế tắc.
 - Tích lũy kinh nghiệm qua va chạm thực tế, sẵn sàng thử những phương pháp mới.
- Xây dựng tinh thần vững:
 - Rèn luyện tính kiên trì, chịu áp lực, “miễn dịch” với thất bại.
 - Bồi dưỡng lối sống lạc quan, biết ơn những vấp ngã vì chúng giúp ta trưởng thành.
- Vai trò của gia đình / nhà trường / xã hội:
 - Tạo môi trường an toàn, khuyến khích sáng tạo; không nên đè nặng áp lực thành tích, khen chê mất cân bằng.
 - Giáo dục cho người trẻ cách quản lý cảm xúc, kỹ năng giải quyết vấn đề.

e) Mở rộng, liên hệ

- Khẳng định: Nếu ai cũng sợ thất bại, sẽ không có đột phá, cũng không có sáng kiến mới.
- Nhiều tấm gương lớn trên thế giới (Edison, Walt Disney, Steve Jobs...) từng thất bại vô số lần, cuối cùng vẫn lập nên thành tựu.
- Đặc biệt, người trẻ có lợi thế thời gian, tinh thần năng động → sớm vượt qua sai lầm, biến khó khăn thành cơ hội.

3. Kết bài

- Tổng kết: Thất bại là “nguồn sức mạnh ẩn” sau kinh nghiệm. Qua vấp ngã, ta học cách đứng dậy, hoàn thiện chính mình.

- Thông điệp: Hãy dám đối diện thất bại, đừng sợ sai, đừng sợ thay đổi. Một khi vượt qua, bản thân sẽ mạnh mẽ và “tốt đẹp” hơn, đúng như tác giả Gillian Stokes nhấn mạnh.
- Kêu gọi: Thanh niên hãy “tiến bước và hòa nhập vào cuộc sống,” đừng đầu với trở ngại, coi thất bại như “cột mốc chỉ đường” trên chặng đường thành công.

WEUPBOOK